

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
ŠEIMOS PSICHOLOGIJA	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: prof. dr. Roma Jusienė Kiti: doc. dr. Rima Breidokienė	Filosofijos fakultetas, Psichologijos institutas

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) lygmuo	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	-	Pasirenkamas

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Nuolatinės studijos	Pavasario semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Psichologijos įvadas arba Psichologijos studijų įvadas, Raidos psichologija, Socialinė psichologija	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): Raidos psichologija, Socialinė psichologija

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5 kr.	135 val.	32 val.	103 val.

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Formuoti sisteminių požiūrį į šeimą, kaip socialinę grupę, atliekančią tam tikras funkcijas, turinčią struktūrą ir vidinius santykius, bei sąveikaujančią su platesne socialine aplinka. Šiuo dalyku taip pat siekiama ugdyti gebėjimą suprasti šeimos raidą ir atpažinti disfunkcines šeimas, suprasti šeimos krizes ir žinoti psichologinės pagalbos šeimai būdus.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Išmanys, kaip šeimos psichologijos žinios ir dėsningumai gali būti taikomi įvertinant ir aiškinant asmens ar asmenų grupės, o taip pat situacijos, ypatumus, sprendžiant tarpasmeninius santykius bei konfliktus, skatinant pokyčius visuomenėje, diskutuojant viešosios politikos klausimais.	Paskaitos (probleminis dėstymas), diskusijos seminarų metu.	Testas raštu (atviri ir / arba uždari klausimai), pristatymų ir pasisakymų seminarų metu pagrįstumas, įžvalgumas.
Taikys šeimos psichologijos žinias ir gebėjimus stiprinant asmenų psichikos sveikatą skirtinguose kontekstuose (sveikatos, ugdymo, bendruomenės, organizacijų), pasitelkiant tinkamas ir pagrįstas psichologines veiklas.	Paskaitos (probleminis dėstymas) su vaizdiniu demonstravimu, vaizdo medžiagos aptarimas; studentų parengtų pristatymų aptarimas; savarankiškas literatūros šaltinių studijavimas.	Testas raštu (atviri ir / arba uždari klausimai), atlikta savarankiška užduotis, jos tinkamas pristatymas seminarų metu.
Vadovausis samprata, kad psichologiniai šeimos raidos, krizių ir šeimos funkcionavimo aiškinimai yra sudėtingi ir negalutiniai, gali skirtis priklausomai nuo populiacijos ir konteksto.	Paskaitos (probleminis dėstymas), diskusijos seminarų metu ir darbas mažose grupėse (atvejų analizė); savarankiškas literatūros šaltinių studijavimas.	Testas raštu (atviri ir / arba uždari klausimai), pristatymų ir pasisakymų seminarų metu pagrįstumas, įžvalgumas, mokėjimas formuluoti tikslingus probleminius klausimus.
Gebės taikyti šeimos psichologijos žinias ir psichologinės pagalbos šeimai principus	Savarankiškas namų darbas (šeimos genogramos atlikimas ir	Tinkamas pagal atsiskaitymo reikalavimus parengtas

asmeninei raidai, nuolat atnaujins ir tobulins įgytas žinias ir gebėjimus.	aprašymas), jo aptarimas; diskusijos seminarų metu ir darbas mažose grupėse (atvejų analizė); savarankiškas literatūros šaltinių studijavimas.	savarankiškas darbas ir jo pristatymas; pasisakymų diskusijų metu pagrįstumas, įžvalgumas, mokėjimas formuluoti tikslingus probleminius klausimus, savarankiškai skaitytos literatūros diskutavimas, integravimas į pasisakymus.
--	--	--

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Debatas	Laboratoriniai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas
1. Šeimos samprata - tradicinė, kintanti, šiuolaikinė. Šeima kaip įvairių socialinių mokslų krypčių tyrimo objektas. Šeimos apibrėžimas psichologijoje.	2						2	10
2. Šeima kaip dinaminė sistema. Šeimos struktūra ir vidiniai santykiai, komunikacija. Šeimos funkcijos, socialinių vaidmenų šeimoje kūrimasis.	2		4				6	40
3. Šeimos gyvavimo ciklai (šeimos raida). Santuoka ir partnerystė. Tėvystė. Ištuštėjusi šeima. Brandaus amžiaus žmonių šeima.	4		2				6	10
4. Šeimos psichologinės ir socialinės-ekonominės krizės: netektys, skyrybos, ligos ir negalios, nedarbas, migracija ir pan.	2		4				6	30
5. Disfunkcinė šeima arba prastai funkcionuojanti šeima.	2		2				4	8
6. Šeimos konsultavimas ir šeimos terapija. Pagrindiniai modeliai ir metodai.	4		4				8	15

Iš viso:	16	16	32	103
----------	----	----	----	-----

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Kaupiamasis balas pagal formulę: 50 proc. (žinių patikrinimas raštu sesijos metu) + 50 proc. (semestro metu; 30 proc. savarankiška užduotis + 20 proc. pristatymas seminarų metu + atsižvelgiama į dalyvavimą)	50+50		Sėkmingam dalyko baigimui ir galutinio egzamino pažymio skaičiavimui reikalinga, kad, atitinkamai, iš galutinio žinių patikrinimo raštu ir semestro metu būtų sukaupta pusė skiriamų balų. Tai yra, žinių patikrinimas raštu turi būti įvertintas ne mažiau kaip 2,5 balo (iš 5 galimų), o taip pat semestro metu už užduotį ir dalyvavimą seminaruose surinkta ne mažiau kaip 2,5 balai (iš 5 galimų).
Dalyvavimas seminaruose yra privalomas		Viso semestro metu	Per semestrą galima praleisti ne daugiau kaip du seminarus. Praleidus tris seminarus, galutinis kaupiamasis balas už seminarus (50 proc.) mažinamas 0,5 balo, praleidus keturis – 1 balo, ir t.t. po 0,5 balo už kiekvieną papildomą praleistą seminarą.
Žinių patikrinimas raštu (VMA)	50	Sesijos metu	Žinių patikrinimą raštu sudaro iki 10-ies atvirų ir/arba uždarų klausimų iš per paskaitas dėstytos medžiagos ir privalomos literatūros šaltinių, o taip pat iš seminarų temų bei medžiagos; daugiausiai galima surinkti 5 balus. Surinkus mažiau kaip 2,5 balo testas neišlaikytas ir bendras galutinis egzamino rezultatas neskaičiuojamas (reikia perlaikyti žinių patikrinimą raštu).
Diskusijos ir pristatymas seminario metu	20	Viso semestro metu	Studentų grupelės (3 studentai) parengto pristatymo pasirinkta tema („Kitokios šeimos“) vertinimo kriterijai: susipažinimas su literatūros šaltiniais ir jų supratimas, kritinė analizė bei nuoseklus, įtraukiantis, probleminis pristatymas, formalių reikalavimų (tema ir pristatymo trukmė) tenkinimas. Taip pat vertinamas aktyvumas ir dalyvavimas kitų pristatymuose, pagrįsti, tinkamai suformuluoti klausimai, įžvalgūs pasisakymai diskusijų metu, pristatymų ir diskusijos pagrindimas moksliniais šaltiniais. Vertinama pažymiu 10 balų skalėje ir dauginama iš koeficiento 0,2. Pristatymo vertinimo formulė: (kurso draugų vertinimo vidurkis + dėstytojos vertinimas)/2. Jeigu pristatymas vertinamas 10 ir aktyviai dalyvaujama seminaruose, maksimali galimų surinkti balų suma vis tiek yra 2 balai.
Savarankiškai atlikta užduotis raštu	30	Balandžio mėn.	Savarankiškai pagal pateiktus reikalavimus atlikta šeimos genograma ir jos aprašymas raštu. Trumpas jos pristatymas ir aptarimas seminarų metu (neprivalomas). Vertinamas užduoties pristatymas raštu (rašto darbas), formalių reikalavimų išpildymas (laiku ir tinkamai pateikta visa reikalinga informacija pagal suformuluotą užduotį, tinkamai atlikta genograma ir pateiktas ją papildantis aprašymas) 10 balų skalėje ir dauginama iš koeficiento 0,3. Daugiausia galima surinkti 3 balus.

	Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra					
1.	A. Carr	2000	Family therapy: concepts, process and practice		Wiley&Sons, LTD
2.	D. Čekuolienė	2008	Šeimos psichologinio konsultavimo praktinės užduotys ir metodiniai nurodymai		Vilniaus universitetas

3.	J. T. Edwards	2011	Working with families: guidelines and techniques /		John Wiley & Sons
4.	B. Fiese, T. J. Tomcho, M. Douglas, K. Josephs, S. Poltrock, & T. Baker	2002	A review of 50 years of research on naturally occurring family routines and rituals: Cause for celebration?	<i>Journal of Family Psychology, 16(4)</i>	doi: 10.1037/0893-3200.16.4.381
5.	McGoldrick, Carter, Garcia-Preto (eds.)	2014	The expanded family life cycle: individual, family, social perspectives	4th ed.	Pearson new international ed.
6.	J.W.Thoburn, T.L.Sexton	2016	Family psychology: Theory, Research, and Practice		Praeger
Papildoma literatūra					
7.	B.Carter, M.McGoldrick	1989	The changing family life cycle: A framework for family therapy	2nd ed.	Allyn and Bacon
8.	V.Cigolli, E.Scabini	2006	Family identity: ties, symbols, and transitions		Lawrence Erlbaum Associates
9.	E.Cummings, P.Davies	2011	Marital conflict and children: an emotional security perspective		The Guilford Press
10.	M.Dovydaitytė, R.Jusienė	2014	Konsultavimas mokykloje		Vilniaus universitetas
11.	S.Golombok	2015	Modern families: parents and children in new family forms		Cambridge University Press
12.	J.Fieser	2006	Family routines and rituals		Yale university press
13.	I.Juozeliūnienė, J.Seymour	2015	Šeiminiai pokyčiai atvirų Europos sienų ir globalaus mobilumo akivaizdoje: resursai, procesai ir praktikos		Vilniaus universiteto leidykla
14.	V.Kanopienė, S.Mikulionienė, V.Česnuitytė	2015	Lietuvos šeima Europos kontekste: monografija		Mykolo Romerio universitetas.
15.	G.Matulienė	2008, 2012	Šeimos psichologija		Kauno technologijų universitetas
16.	M.McGoldrick, Gerson, Sueli Petry	2008	Genograms: assessment and intervention	3rd ed.	WW.Norton
17.	G.Navaitis	2002, 2015	Psichologinis šeimos konsultavimas: teorijos ir metodai		Šiaulių pedagoginis institutas
18.	P.Williams	1989	Family problems		Oxford medical publications
19.	M. Spagnola, B. Fiese	2007	Family Routines and Rituals. A Context for Development in the Lives of Young Children.	<i>Infants and Young Children, 20(4)</i>	doi: 10.1097/01.IYC.0000290352.32170.5a